

apunts

MEDICINA DE L'ESPORT

www.apunts.org

EDITORIAL

Nosaltres i l'esport hem perdut un gran amic

The sport and us have lost a great friend

Efectivament, el passat 29 de setembre ens va deixar en Josep Maria Figueras i Anmella al qual tots els amics, que érem multitud, coneixíem com en "Pitu" Figueras. Havia nascut a Barcelona el 1926, en el si d'una gran família catalana. Durant la seva infància va militar en l'escoltisme català. Sens dubte aquí, si atenem les paraules bàsiques de la *pregària* d'aquest moviment, *present en el seu recordatori*, (*"estimar el proïsme... estimar i servir el país... tractar-se amb els fills d'aquest amb cor de germans... a no tenir por de cap esforç ni sacrifici pel bé dels altres..."*) s'arrelaren moltes de les seves bondats característiques.

Als setze anys, tot just acabada la "guerra incivil", va endinsar-se en el món de l'esquí com a corredor, i en practica totes les especialitats i actuà com a monitor de l'Escola d'Esquí de la Molina. Aquesta important activitat esportiva el va portar a formar part de l'equip espanyol d'esquí i, fins i tot, el 1948 fou preseleccionat per participar en els Jocs Olímpics de Saint Moritz. Fatalment, una lesió, de les moltes que patí per causa de l'esport, l'impedí realitzar el somni de tot esportista. En els anys 1950 i 1953, va ser respectivament campió de Catalunya d'eslàlom especial i de salts de trampolí. Entretant en Pitu va realitzar els estudis de batxillerat en les Escoles Virtèlia i, en finalitzar-los el 1943, inicià tot seguit la carrera de Medicina a la Universitat de Barcelona i es llicencià el 1950. Aquest mateix any va començar a exercir de metge a la Clínica de la Molina, la qual sota la seva tutela va canviar i millorà d'habitable dues vegades, fins que el 1969 fou inaugurat l'edifici definitiu. Estic segur que el seu paper directiu i mèdic, va ser fonamental en aquesta creació sanitària i en el seu continuat funcionalisme. Sempre m'he fet aquesta pregunta: en Pitu Figueras es va fer metge per oferir la seva tasca a la salut dels esportistes dedicats als esports d'hivern? La seva especialització en Medicina de l'Esport i en Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia sembla donar un cert sentit a la meva pregunta.

La intensa dedicació a l'esquí el va portar a formar part, com a metge, de l'equip nacional del seu esport. En Pitu Figueras ha estat el metge de l'esport que ha concorregut més vegades als Jocs Olímpics d'Hivern. Va estar als

Figura 1 Josep Maria Figueras i Anmella.

Jocs de Cortina d'Ampezzo (1956), d'Innsbruck (1964), de Grenoble (1968), de Sapporo (1972), d'Innsbruck (1976), de Lake Placid (1980), de Sarajevo (1984) i de Calgary (1988). Aquesta activitat li va proporcionar un reconeixement internacional i alhora l'oportunitat d'atendre els esquiadors més importants de l'època. Vull recordar que a Sapporo va poder celebrar la primera, i fins avui única, Medalla d'Or guanyada per un espanyol, Paquito Fernández Ochoa en la prova d'eslàlom especial; i que era un bon amic i, si era necessari, metge del Rei Joan Carles. (Figs. 1 y 2)

En Pitu, que segurament volia practicar un esport estival, s'afecionà a l'esquí nàutic. Entre 1956 i 1960 fou membre de l'equip nacional d'aquest esport. Aquest últim any

Figura 2 En Josep Maria Figueras i Anmella va formar part de l'equip espanyol d'esquí.

aconseguí el títol de campió d'Espanya i de la Copa Ibèrica d'esquí nàutic en la modalitat de salts.

He tingut l'oportunitat de poder conèixer el seu currículum i és realment impressionant, perquè reflecteix una dedicació total a la medicina de l'esport i a l'especialitat quirúrgica ortopèdica i traumatològica. En els trenta primers anys de la seva llicenciatura va assistir a nombrosos cursos de perfecció de diferents serveis de cirurgia ortopèdica, de França, Itàlia, Nord-amèrica, Espanya, Suïssa, Anglaterra i Canadà. Són in comptables les lliçons i conferències nacionals i internacionals pronunciades al llarg de la seva vida professional, així com els articles publicats en revistes nacionals i estrangeres especialitzades. Puc afirmar que les temàtiques tractades en totes aquestes presentacions, orals i escrites, versaven exclusivament sobre temes diversos de cirurgia ortopèdica i traumatologia i de l'esquí. Aquests últims, es refereixen molt especialment a la prevenció general dels esquiadors i a les causes de producció de les lesions.

Des de 1969 exercí l'activitat hospitalària en el Servei de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia de l'Hospital de la Creu Roja de Barcelona, i el 1976 n'esdevingué el cap i estigué al front d'un equip valuós. El 1977 va ser distingit amb

la Medalla de Plata de la Creu Roja Espanyola. Era membre de totes les societats i acadèmies mèdiques catalanes, espanyoles i internacionals relacionades amb les seves especialitats.

En Pitu Figueras va rebre durant la seva carrera nombroses distincions. Així el 1969 *la Medalla de Plata de la Federació Española de Montañismo* el 1970 *la Medalla de Plata al Mérito Deportivo* de la Delegació Nacional de Educación Física y Deportes; el 2001 *la Medalla Josep Trueta al Mèrit Sanitari*; el 2003 *la Creu de Sant Jordi* atorgada per la Generalitat de Catalunya; i el 2008 *el Diploma de Metge Pioner de la Medicina de l'Esport*, atorgat pel Col·legi Oficial de Metges de Barcelona.

Vull finalitzar aquesta semblança mèdicoesportiva d'en Josep Maria Figueras i Anmella, recordant-lo i recordant que va ser un excel·lent pare de família, un extraordinari català, el millor amic dels seus infinits amics i un metge que estimava i treballava per l'esport, especialment pel seu esport i pels esportistes.

Ramon Balius i Juli
Correu electrònic: 2770rbj@comb.cat